Rok V. Kraków-Podgórze, Niedziela 22 Grudnia 1907 Nr. 330

4 Cena Numeru wszędzie Centy (8 halerzy).

PRENUMERATA

miesięczna wszędzie zarówno w Krakowie jak na prowincyi 2 K. już z dostawą do domu, względnie z przesyłką pocztową. — Prenumerata za granicą 2 marki, 3 franki, 1 rs. 20 kop.

POJEDYNCZE EGZEMPLARZE NABYWAĆ MOŻNA WE WSZYSTKICH AGENCYACH PISM i NA WSZYSTKICH DWORCACH KOLEJOWYCH.

NOWINY

Dziennik niezawisły demokratyczny illustrowany.

OGŁOSZENIA

za wiersz petitu 16 hal., za każdy następny raz 12 hal., drobne ogłoszenia po 4 halerze od wyrazu (minimum 50 hal.). Nadesłane za wiersz petitowy 50 hal., spody na każdej stronie po 3 Kor. — Załączniki 20 Kor. za tysiąc.

Inseraty prowadzi w swoim zarządzie p. M. Hepczyc.

Administracya „NOWIN": Rynek gł. L. 8, otwarta od 9—1 w południe i od 3—5 popołudniu.

Na Lwów Skład i Ekspedycya: Agencya Sokołowskiego, Pasaż Hausmana L. 2.

Redakcya i Administracya „Nowin": Kraków, Rynek gł. L. 8, Tel. 627, Redaktor przyjmuje od godziny 11 do 12 w południe. — Ekspedycya „Nowin" w drukarni Rynek gł. L. 8.

REDAKTOR NACZELNY: LUDWIK SZCZEPAŃSKI.

Wiadomości ustnie, telefonicznie i listownie przyjmuje Redakcya (Tel. 627) od godziny 9 rano do godziny 7 wieczorem w biurze Rynek gł. L. 8, I p. Rękopisów nie zwraca się.

„NOWINY" wychodzą codziennie wieczorem o godzinie 5-tej. — Cena numeru 4 centy (8 halerzy).

Numer gwiazdkowy

„NOWIN" wyjdzie dnia 24-go grudnia (wtorek) o godz. 10 zrana,

w nakładzie 15.000 egzempl.

w znacznie zwiększonej objętości i z licznemi illustracyami.

Inseraty do gwiazdkowego numeru, ze względu na konieczność wczesnego rozpoczęcia druku, przyjmowane być mogą tylko do soboty w południe.

KTO

zaabonuje „Nowiny" od stycznia, otrzymywać je będzie bezpłatnie przez grudzień.

KAŻDY

nowy prenumerator „Nowin" otrzyma na Nowy Rok streszczenie dotychczas wydrukowanych fejletonów, niezwykle interesującej powieści

„Nowy Żyd Wieczny Tułacz"

tak, aby mógł tę znakomitą powieść dalej bez trudu czytać.

Przeciw drożyźnie.

Wczoraj w Radzie państwa prezydent ministrów baron Beck wygłosił doniosłą mowę, świadczącą, że rząd zdaje sobie sprawę z obowiązku przeciwdziałania **drożyźnie**, tak ciężko dającej się we znaki szerokim warstwom ludności. Niestety, mowa bar. Becka nie obwieszcza nam jeszcze rodzaju konkretnych zarządzeń, jakie rząd uczynić zamierza, niestety, poprzestaje tylko na zapowiedziach i obietnicach na dalszą metę...

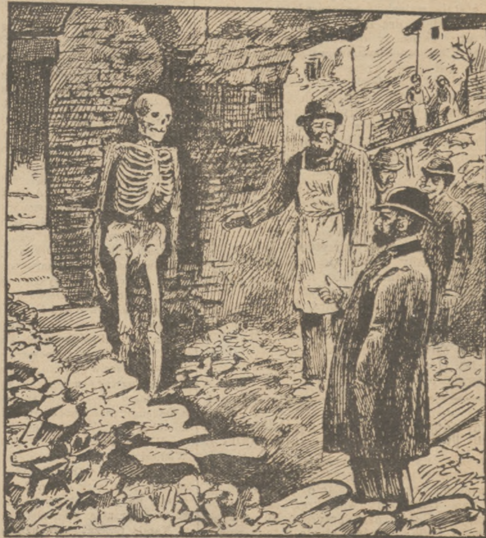
Bar. Beck część zadania zdaje na gminy. Nie wątpimy, że gmina, a szczególniej gmina krakowska, świecąca przykładem krajowi, zabierze się z energią do działania i sprawę zwalczania drożyzny weźmie w swe ręce.

Zamieszczamy poniżej przemówienie bar. Becka:

Wiedeń. Na końcu wczorajszego posiedzenia Izby posłów prezydent ministrów bar. **Beck** odpowiedział na interpelacyę pos. Klofacza w sprawie zarządzeń celem usunięcia **drożyzny środków żywności i braku węgla**. Prezydent ministrów oświadczył, że rząd podobnie, jak interpelanci jest przekonanym o **konieczności skutecznych w tej mierze zarządzeń**. Wskazał następnie na pewne sprzeczności między interesami konsumpcyi i produkcyi. Trudność tkwi w tem, że producenci na ogół są zorganizowani, zaś **konsumenci nie mają takiej organizacyi**.

Prezydent ministrów podniósł dalej, że potrzeba pewnego czasu na przeprowadzenie niezbędnych studyów i zapewnił, że czas, jaki rząd ma w tej mierze do dyspozycyi będzie dobrze wyzyskanym w niektórych wypadkach będą wydane konkretne zarządzenia, w innych akcya będzie zasadniczo postanowioną i przybrała już nawet po części konkretną formę. — Mowca wskazuje w tej mierze na zniżenie p o d a t k u o d c u k r u, jakkolwiek jest on połączonem z uszczerbkiem skarbu państwowego. Prezydent ministrów zapowiedział następnie reformę **podatku domowego**, która będzie miała na celu zapobieżenie **drożyźnie mieszkań**. Co się tyczy drożyzny **mięsa**, wskazał prezydent ministrów, że dochodzenia, jakie rząd w ostatnim czasie prowadził, wykazują, iż **nie brak bydła**, ale raczej **inne przyczyny wywołują anormalne ceny mięsa**. (Głosy: bardzo słusznie!) Rząd i pod tym względem nie omieszka poczynić odpowiednich zarządzeń skoro tylko otrzyma potrzebny materyał, którego zażąda. Mowca wyraża nadzieję, że zarządy gminne będą rządowi pomocne w tej akcyi. — Bar. Beck wskazał przy tem na przykład kilku czeskich miejscowości, w których z powodzeniem przeprowadziły taką **regulacyę cen**, czynniki lokalne przy współdziałaniu władz politycznych.

Dalej omawiał prezydent ministrów sposób usunięcia **braku węgla** i zawiadomił, że komisya ministeryalna sprawą tą bardzo dokładnie się zajmuje, a rząd wyda szereg zarządzeń, jako to celem poparcia racyonalnej organizacyi targu węglowego, oraz poparcia przez państwo organizacyi składów węgla i celem używania ropy, jako opału na wschodnich liniach kolei państwowych i t. p. Rząd zajmuje się też sprawą uregulowania kwestyi k a r t e l i. Rząd zastrzega sobie wystąpienie z odpowiedniemi propozycyami.

Zamurowany szkielet. (Patrz Rozmaitości str. 3).

Krajowa konferencya nauczycielska.

W toku obrad konferencyi omawiano także kwestyę dzieci umysłowo upośledzonych. Odnośny referat wygłosiła p. Teysser (Kraków) która zwiedzała zakłady dla takich dzieci w Paryżu i Austryi. Francya posiada już dziś przeszło 1000 szkół dla dzieci nerwowych i umysłowo upośledzonych; w Austryi szkół takich mamy 7, a każda posiada cztery klasy po 15 do 20 dzieci. Nauka odbywa się tylko przygodnie i poglądowo. Niema tu żadnej z góry zakreślonej skali wymagań, gdyż ta zależy od stopnia rozwoju wychowanków. Uczniów po ukończeniu takiej szkoły oddaje się wprost do rzemiosła, a w ten sposób i takie jednostki, upośledzone przez naturę, nie giną. — Uchwalono domagać się utworzenia w naszym kraju dwóch takich szkół: jednej w Krakowie, drugiej we Lwowie.

Z zadowoleniem zapewne przyjmie nauczycielstwo całego kraju uchwałę konferencyi w sprawie rewizyi instrukcyi. Od chwili wydania tejże upłynęło już lat 15, a w tym przeciągu czasu stosunki społeczne pod wielu względami już dziś uległy znacznym zmianom. Referent inspektor P a l l a n (Wieliczka) domagał się, aby w instrukcyi określono dokładniej stosunek domu do szkoły, jasnych postanowień co do karności, co do postępowania z dziećmi moralnie zaniedbanemi, oraz co do metodycznego traktowania poszczególnych przedmiotów i osobnej instrukcyi dla każdego typu szkół.

Przewodniczący r. Zaleski oświadczył, iż spra-

390

Nowy Żyd wieczny tułacz

według Eugeniusza Sue

opracował Walery T o m i c k i.

Ciąg dalszy.

Znak, przez Rodina uczyniony i treść kartki przekonywały doktora, przejętego zdumieniem, że sekretarz wielmożnego pana d'Aigrigny wcale nie działa na zdradę, ale zawsze dla dobra stowarzyszenia.

Doktor, ulegając rozkazowi, usiłował tylko, lecz naprożno, odgadnąć skrytą pobudkę tak niedocieczonego postępowania Rodina, wytaczającego przed sąd sprawę, którą, według jego mniemania, jak najspieszniej i najstaranniej zatrzeć należało i z której wyniknąć mogły skutki najzgubniejsze dla pana d'Aigrigny, księżny Saint-Dizier i dla samego doktora!

Ale wróćmy się do Rodina, który pozostał sam na sam z panną de Cardoville.

Sekretarz pana d'Aigrigny.

Zaledwie odeszli sędzia i doktor, kiedy panna de Cardoville, której twarz radość opromieniła, zawołała, patrząc na Rodina z uszanowaniem i wdzięcznością:

Więc to z łaski pana jestem wolną... tak... wolną... Och! nigdy jeszcze dotąd nie uczułam, ile to jest uroku w tem słowie!

I pierś jej mocniej wznosić się poczęła: otworzyła koralowe usta, jak gdyby z rozkoszą napawała się nowem, czystem, ożywczem powietrzem.

— Od kilku zaledwie dni znajduję się w tym okropnym domu... — mówiła dalej — ale dostatecznie poznałam, co to jest zamknięcie, tak, iż uczyniłam ślub, corok wyswobadzać kilku nieszczęśliwych, uwięzionych za długi. Ślub taki wyda się może panu trącącym *średniemi* wiekami — dodała z uśmiechem — lecz nie same tylko meble, sprzęty i szyby kolorowe w oknach naśladować należy z tej chwalebnej epoki... Podwójne więc składam panu dzięki, gdyż i pana czynię uczestnikiem tej myśli *wyswobadzania*, która obudziła się we mnie, jak widzisz pan, wśród szczęścia, jakie panu winna jestem, i którem wydajesz się być wzruszony, rozczulony. Oby moja radość wymownym była znakiem mej dla pana wdzięczności, oby nagrodziła ci za szlachetną pomoc! — mówiła z uniesieniem młoda dziewica.

W rzeczy samej panna de Cardoville spostrzegła zupełną zmianę w fizyonomji Rodina. Człowiek ten, niedawno tak twardy, ostry, nieugięty dla doktora Baleinier, zdawał się rozpływać w łagodnych, rzewnych tkliwych, uczuciach. Jego małe, nawpół otwarte, jaszczurcze oczki wlepiły się w pannę de Cardoville z wyrazem najserdeczniejszej życzliwości... Potem, jakgdyby nagle wydrzeć się chciał tym wrażeniom, rzekł sam do siebie:

— Ale dajmy pokój temu rozczuleniu. Czas jest zbyt drogi... nie dopełniłem jeszcze mego posłannictwa... nie, niedosyć jeszcze zrobiłem... Moja droga pani, — dodał, zwracając mowę do Adryanny — później mówić będziemy o wdzięczności... Mówmy prędko o teraźniejszości tak ważnej dla twej rodziny.... Czy pani wiesz, co się tu dzieje?

Adryanna ze zdziwieniem spojrzała na Rodina i rzekła:

— Nie wiem; co pan masz na myśli?

— Czy wiadome są pani rzeczywiście powody, dla jakich tu zostałaś zamkniętą?..... Czy wiesz, co skłoniło księżnę Saint-Dizier i margrabiego d'Aigrigny do takiego z panią postąpienia?

Słysząc te, tak obmierzłe nazwiska, fizyonomia panny de Cardoville, tylkoco tak wesoła, nagle zasmuciła się, i odpowiedziała z boleścią:

— Jestem przekonaną, że pobudką dla księżny Saint-Dizier do takiego ze mną postąpienia jest nienawiść, jaką dla mnie odczuwa.

— Tak... nienawiść... lecz przedewszystkiem chęć pozbawienia panią ogromnego majątku...

— Mnie... a to jakim sposobem?

— Więc pani nic nie wiesz, ile ci zależało na tem, abyś się znajdowała dnia 13 Lutego przy ulicy Świętego Franciszka dla odziedziczenia spadku?

— Nie wiedziałam o tych szczegółach i o tej dacie; lecz z niektórych papierów rodzinnych domyślałam się, że jeden z naszych przodków...

— Pozostawił ogromną sumę do podziału między swoich potomków, nieprawdaż?

— Tak, panie... Wiedziałam o tem.

(Dalszy ciąg nastąpi).

wa ta będzie w najkrótszym czasie przeprowadzoną i być może, iż już najbliższe konferencye okręgowe tylko tą sprawą wyłącznie się zajmą.

Sprawozdanie ze sprawozdania wydziału wykonawczego konferencyi kraj. złożył dyrektor Kempa (Bochnia). Wszystkie wnioski, przekazane wydziałowi wykonawczemu, zostały załatwione — przeważnie przychylnie. Uchwalono wyrazić Radzie szkolnej kraj. podziękowanie za dopuszczanie nauczycielstwa do współpracownictwa nad układem nowych podręczników, oraz nad rewizyą planów i prosić, by Rada szkolna kraj. w sprawie stosunków prawnych nauczycielstwa przed Sejmem sama występowała z inicyatywą, a wydział wykonawczy zwoływała jak najczęściej.

Hajdamacy przeciw Sienkiewiczowi.

Wiedeń. Jak wiadomo, pięciu studentów ruskich, którzy w swoim czasie brali udział w tak zwanym strejku głodowym we Lwowie, wnieśli skargę o obrazę honoru przeciw Henrykowi Sienkiewiczowi. Skarga została wniesioną za pośrednictwem adwokata wiedeńskiego dra Rode, który podał w niej bardzo ostro skreślony obraz położenia Rusinów w Galicyi. Zastępca Sienkiewicza adwokat dr Rosenblatt wniósł sprzeciw przeciw tej skardze, wskazując na to, że Sienkiewicz wprawdzie z uszanowania dla austryackich przysięgłych zjawi się przed sądem, jednakże zdanie inkryminowane przez skarżących wogóle nie zawiera w sobie obrazy, oraz, że oskarżenie wniesione jest w formie niedopuszczalnej, gdyż wciągnięto doń rozmaite sprawy polityczne, w celach tendencyjnych.

Z powodu tego rekursu odbyła się wczoraj przed południem narada w sądzie apelacyjnym, na której rekurs prof. Rosenblatta został uwzględniony i skarga w formie przedłożonej odrzuconą. W motywach uchwały przytoczył sąd, że objektywnie możnaby wprawdzie dopatrzeć się w inkryminowanem zdaniu obrazy honoru, jednakże skarga jest niedopuszczalną, gdyż zawiera ataki na instytucyę państwową i stara się przez polityczne momenty wpływać na przysięgłych.

Wobec tej uchwały noszą się studenci ruscy z zamiarem cofnięcia skargi wniesionej i wniesienia świeżej. Odrzuconą skargę zamierzają oni wydać w formie broszury.

Zmysł powonienia i jego zaniedbanie.

Narzekamy na skąpo zakreślone granice naszego poznania; narzekamy na nieudolność zmysłów naszych; wyglądamy ciągle nowych dróg, któreby nam rozszerzyły widnokrąg czyli horyzont naszych pojęć i nam przysporzyły nowych przyjemności życia; jesteśmy ciągle z tego powodu niezadowoleni o swoją drogę, nie staramy się wyzyskać należycie nawet tych kilku zmysłów, którymi nas przyroda obdarzyła: albo je przeciążamy zbyt długą i wytężającą pracą, albo je zaniedbujemy nie używając ich dostatecznie, albo narażamy je na różnego rodzaju niehygieniczne wpływy a wynikiem takiego postępowania jest zawsze bardziej lub mniej zmniejszona ich sprawność.

Najbardziej wszakże po macoszemu postępujemy ze zmysłem powonienia. Zaniedbanie nie kształcenia tego zmysłu sprowadza jego przytępienie, co zmniejsza nie tylko naszą wrażliwość na przyjemności, jakich użycza subtelna woń przeróżnych kwiatów, ale co przy różnych okolicznościach przynosi nie małą szkodę naszemu zdrowiu. Ludzie i zwierzęta wyziewają przez usta i pory skóry cały szereg rozmaitych połączeń organicznych, które co do swego składu po większej części nie są nam jeszcze znane, a które wszakże swoją obecność wykazują już w małych ilościach przez swoją woń. Na czem właściwie zasadza się szkodliwe działanie tych materyj, nie wiemy jeszcze napewno. Wszystko jednakże przemawia za tym, że wyziewy ludzkie — szczególniej ludzi chorowitych, mających nieczystą skórę, niechlujną bieliznę i odzież — przyczyniają się w daleko wyższym stopniu do zepsucia powietrza, aniżeli użycie tlenu lub nagromadzenie się kwasu węglowego. Wydzielinami tymi napełnione powietrze, chociażby jeszcze stosunkowo dość bogate w tlen i mało zanieczyszczone kwasem węglowym, może działać na zdrowie ludzkie deprymująco a nawet zabójczo, jak tego dowodzą tak często wypadki śmierci na okrętach, transportujących kulisów i niewolników. Pod tym względem jedynie nos nasz jest kompetentnym sędzią do zawyrokowania, czy powietrze dane jest dobre lub złe.

A gdy zdolność prawidłowego oddziaływania tego organu zanikła lub została chociażby tylko przytępioną, czyż wówczas a szczególnie ci z nas, którzy przeważną ilość czasu spędzają w izbach mieszkalnych lub lokalach zawodowej pracy, nie jesteśmy narażeni na wielkie niebezpieczeństwo zdrowia? Jeżeli niebezpieczeństwo to nie wydaje się komu tak wielkim, to jedynie dlatego, że przeważnie nie działa bezpośrednio, lecz tylko zwolna przez swoje skutki fatalne, — otóż zazwyczaj i wówczas jeszcze nie poznajemy źródła zła a winę przypisujemy zbyt często błahym okolicznościom. Dobre powietrze jest niezbędnym dla oczyszczenia krwi i żywej wymiany materyi. Ma ono dla płuc takie same znaczenie jak zdrowy pokarm dla żołądka lub stosowna lektura dla umysłu.

Dla utrzymania organu powonienia w stanie normalnego funkcyonowania i zdrowia zaleca się:

1. Zwyczaj wdychania, czasami bardzo głębokiego, przez nos czystego powietrza, szczególniej na polu i w lesie (także w czasie mrozów!)

2. Unikanie długotrwałych wrażeń silnego zapachu nietylko wstrętnego ale i przyjemnego.

3. Utrzymywanie w czystości samego organu, w danym razie kąpiele nosa w letniej nieco wodzie — przez zanurzenie lub wlewanie, ale nigdy przez wstrzykiwanie.

Z KRAJU.

Z Wieliczki. Donoszą z Wieliczki, że właściwie tak dalece niema o czem donosić z solnego grodu. — Wszystkie nasze dzienne sprawy toczą się zwykłą koleją, cała rozmaitość w tem, że raz mamy mróz, grudę i ślizgawicę, a na przemiany znów błoto, dające się nam dotkliwie we znaki. Powoli, powoli jednak zaczynamy się europeizować — jeden chodnik przez ulicę Kuczkiewicza już mamy, dzięki salinom, kilka lamp łukowych także przybyło, wodociąg nawet gotowiśmy już mieć w roku 1908. A i w dziedzinie nauki i sztuki postępujemy naprzód, czego widocznym znakiem bardzo liczny udział publiczności w wykładach uniwersytetu powszechnego. Drzewiej tego nie było, tak dalece, że lat temu kilka na wielickim wykładzie jednego z profesorów krakowskiego uniwersytetu było tylko coś sześć osób. Dotychczasowe wykłady przyciągały publiczność — czyby obecne kierownictwo nie zechciało na próbę rozpocząć wykładów o treści mniej bawiącej, a więcej pouczającej. Ale to właściwie do wiadomości z Wieliczki nie należy. Przeciw-niemieckiego wiecu nie mieliśmy wprawdzie, ale w rozmowach prywatnych silnie przebija ton przeciw-germański. Na walnem zgromadzeniu Kasyna naszego uchwalono wyrzucić wszystkie pisma wychodzące w krajach rządzonych przez Wilhelma, a natomiast zaabonować paryską „Illustration“, a z niemieckich monachijską „Kunst“.

Ważną rzeczą dla Wieliczki jest kwestya kolei Wieliczka-Dobczyce-Mszana. Dotychczas nie pisał o tem nikt, więc choć to rzecz z przed kilku tygodni, uważam za swój obowiązek o tem donieść. Otóż odbyło się tu w sali Rady powiatowej zgromadzenie, zwołane przez koncesyonaryusza tej kolei, a zarazem prezesa Rady p. Karola Czecza, przy udziale delegatów Rady pow. myślenickiej i miast Myślenice, Dobczyce i Wieliczka. Zgromadzonym przedstawił wyniki dotychczasowych prac radca Wydziału kraj. p. Skwarczyński, pokazał kierunek trasy na mapie i wyjaśnił, że koszta tej kolei będą wynosiły w przybliżeniu około 8 milionów koron, z których tylko część, wynosząca 500.000 koron, przypada na subskrypcye miast, powiatów i adjacentów, cała zaś reszta na państwo i kraj.

Subskrypcye powiatów i miast mogą być w formie gwarancyi 4·55 prc. od włożonego kapitału, względnie w formie gotówki w zamian za 400 koronowe akcye. Wydziały powiatowe myślenicki i wielicki oświadczyły gotowość subskrybowania gwarancyi, a to pierwszy od kwoty 200.000 k., zaś drugi od kwoty 150.000 kor., naturalnie z zastrzeżeniem zatwierdzenia przez swe Rady powiatowe. Wielicka Rada miejska subskrybowała gwarancyę od 30.000, zaś dobczycka od 20.000 kor., również i Rada myślenicka subskrybowała gwarancyę od znaczniejszej kwoty.

Prócz tego subskrybowała w gotówce znaczniejsze kwoty większa liczba zgromadzonych osób. Zaznaczyć należy, że i osoby prywatne mogą subskrybować zamiast gotówki gwarancyę, z tem jednak, że osoby te potrzebują supergwarancyi powiatu.

Nie da się zaprzeczyć, że na razie w pierwszych dwóch lub trzech latach włożony w akcye kapitał nie będzie się procentował, jednakowoż nie należy zapominać, że żywotność tej kolei jest pewna i że w krótkim czasie kurs akcyi znacznie się podniesie. Wszak kolej ta jest znacznem skróceniem linii do naszych miejsc kąpielowych, a przytem przechodzi przez okolice bogate.

Co do kierunku trasy należy wyjaśnić, że zasadniczo kierunek ten jest ustalony, co jednakowoż nie wyklucza ewentualnych zmian, które się staną aktualnemi przy komisyi reambulacyjnej. Podczas tej komisyi będą miały osoby interesowane prawo interwencyi i stawiania żądań. W początkach roku 1908 odbędzie się drugie zgromadzenie w tej sprawie w Myślenicach.

Tak więc ważna ta sprawa jest na najlepszej drodze i za dwa lata możemy już jeździć koleją przez Myślenice do Zakopanego. *K. S.*

Z Wieliczki piszą nam: P. Ignacy Sas otwiera już na święta Bożego Narodzenia w głównej swej trafice w Wieliczce przy ul. Zamkowej l. 7 sprzedaż osobliwszych sort tytoniowych. Na składzie ma również wykwintne przybory do palenia, karty do gry, przybory piśmienne, kartki widoczkowe etc.

Przewiezienie pani Dobrodzickiej do Wadowic. Donoszą z Wadowic: Zapowiedziane na dzień 14 bm. przewiezienie z Wiednia Dobrodzickiej do Wadowic, gromadziło liczną publiczność na dworcu w Wadowicach, przed każdym z Wiednia nadchodzącym pociągiem przez 4 dni, przyczem nie obeszło się już to bez przykrych, już to bez zabawnych epizodów. Do przykrych należy zajście w dniu 15-go bm. na dworcu, gdy służbę jako kierownik ruchu pełnił asystent kolejowy Franc. Kindermann, nie umiejący nic zgoła po polsku. Ten za to, że bez biletu z peronu (jak się to dotąd bez przeszkód praktykowało) ku stojącemu pociągowi zdążał pewien młody urzędnik bankowy, aresztował go, a przywołując obecną na stacyi żandarmeryę, spisać kazał z nim protokół. — Ujęła się publiczność za młodzieńcem, a epilog zajścia tego o nadużycie władzy urzędowej, rozegra się przed kratkami sądu.

Zabawne zajście miało miejsce dnia 16go bm., gdy do wyższego urzędnika sądowego zjechała tu w towarzystwie mężczyzny przystojna kuzynka. Młodzież przypuszczając, że to Dobrodzicką agent policyjny odwozi do mieszkania owego sędziwnika — urządza jej owacyę przed mieszkaniem, ofiarując bukiety. Nie pomogło nic tłómaczenie, że owa osoba nie jest Dobrodzicką. Urzędnik ów musiał przyjąć bukiety i owej pani oddać. W dniu 17 bm., gdy wreszcie mąż Dobrodzickiej telegraficznie przez po ła dra Liebermanna z Wiednia awizowany został, że „dzisiaj pospiesznym pociągiem przyjeżdża do Wadowic“, tłumy zgromadziły się do pociągu o godzinie 8 mej wieczór, lecz i tym razem doznały zawodu. Dopiero następny pociąg o godzinie 10 tej wieczór przywiózł wreszcie p. Dobrodzicką w towarzystwie dwóch umundurowanych agentów policyjnych. Z powodu nadzwyczajnych tłumów, w obawie spodziewanych manifestacyj, przetrzymano panią Dobrodzicką w pociągu przez 2 i pół godziny, a szybując za stacyą, wysiedli dobrze po północy, gdy większa część publiczności, z powodu silnego mrozu 16-stopniowego się rozeszła, a część na głównej stacyi jej wyczekiwała. Pani Dobrodzicka umieszczona została w areszcie tutejszego sądu obwodowego, w specyalnie przygotowanej dla niej celi.

Co słychać w mieście?

Kalendarzyk na niedzielę.

Teatr miejski: „Królowa Tatr“, A. Walewskiego, (ceny zniżone do połowy), o godzinie 3 ciej po południu.

„Jadzia wdową“, R. Ruszkowskieskiego (nowość), o godz. 7-mej wieczór.

Uniwersytet Ludowy: „Pogląd na świat w jego dziejowym rozwoju“, wykład p. Krauza, o godz. 8-mej wieczór.

W gimnazyum Franciszka Józefa przy ul. Batorego, wykłady o przemyśle krajowym z obrazami świetlnymi, staraniem Ligi Pomocy przem., o godzinie 5 i 7 wieczór.

Cyrk Edison: Przedstawienie kinematograficzne o godz. 4-tej pop. i 8-mej wieczór.

Kalendarzyk na poniedziałek.

Teatr miejski: „Wesele“, Wyspiańskiego, o godzinie 7-mej wieczór.

W Sokole krak.: Tradycyjny obchód Opłatka, o godzinie 8-mej wieczór.

Uniwersytet ludowy: „Z podróży do kraju Sojotów i Urjanchów“ wykład p. F. Kona, o godz. 8-mej wieczór.

W gimnazyum Franciszka Józefa przy ul. Batorego, wykłady o przemyśle krajowym z obrazami świetlnymi, staraniem Ligi Pomocy przem., o godzinie 5 i 7 wieczór.

Cyrk Edison: Przedstawienie kinematograficzne o godz. 8-mej wieczór.

Nasz numer gwiazdkowy wyjdzie w ogromnym nakładzie i w podwójnej objętości we **wtorek** o godzinie 10-tej zrana.

Numer gwazdkowy zawierać będzie wysoce interesujące prace wybitnych autorów, dwie krótkie opowieści i kilka ilustracyj.

W nrze gwiazdkowym ogłosimy zarazem doniosłe zmiany i ulepszenia, jakie zaprowadzamy z dniem N. Roku, które nowe zastępy Czytelników zjednają „Nowinom“.

Wszyscy nowi abonenci otrzymają na Nowy Rok streszczenie sensacyjnej powieści „Nowy Żyd Wieczny Tułacz“.

Z teatru miejskiego. Na niedzielnem popołudniowem przedstawieniu ukaże się „Królowa Tatr“ Walewskiego. — Wieczorem pełna humoru „Jadzia wdową“ Ruszkowskiego. — W poniedziałek przedświąteczny „Wesele“ Wyspiańskiego po raz 73.

Rada powiatowa krakowska odbyła wczoraj posiedzenie pod przewodnictwem wiceprezesa dra St. Skrzyńskiego. Po otwarciu obrad na wniosek przewodniczącego uchwalono w miarę sił i możności uczcić jubileusz 60-letnich rządów cesarza i polecono w tym celu wydziałowi Rady pow. przygotowanie konkretnych wniosków na najbliższe posiedzenie Rady.

W dalszym ciągu posiedzenia, Rada na wniosek p. Włodzimierza Tetmayera powzięła następującą uchwałę:

„Rada powiatowa krakowska przesyła posłom polskim w parlamencie wiedeńskim gorące podziękowanie za ich jednomyślny i silny protest przeciw gwałtom przez rząd pruski, względem ludności polskiej, zamierzonym.

Z żywą i gorącą wdzięcznością zwraca się Rada pow. do tych czcigodnych posłów, którzy ze szlachetną solidarnością w imię obrony praw ludzkich przy posłach polskich stanęli.

Rodakom z zaboru pruskiego śle Rada pow. zapewnienie, że ich krzywda jest krzywdą całego narodu i wszystkich nas jednakowo boli.

Że zaś słowa są w walce exterminacyjnej słabą bronią, przeto równocześnie Rada pow. przeznacza z funduszów powiatowych kwotę 500 koron w celu użycia ich na obronę najbardziej zagrożonych interesów narodowych, jeżeli obrona taka zostanie w kraju należycie zorganizowana“.

Szczegółowe sprawozdanie z posiedzenia podamy w następnym numerze.

24 Firm handlowych krakowskich urządza w porze obecnej tj. w dniach przedświątecznych 21-go, 22-go, 23-go i 24-go bm. sprzedaż rabatową na rzecz Tow. Szkoły Ludowej.

Z gorącem uznaniem podnieść należy ofiarność P. T. Kupców naszych, a Publiczność polską jak najusilniej zachęcić, by przy zakupnach świątecznych te przedewszystkiem uwzględniała magazyny i sklepy, w których widnieją napisy: „Dziś sprzedaż rabatowa na Towarzystwo Szkoły Ludowej“. Dla objaśnienia Publiczności i zareklamowania ofiarnych Firm, rozrzuciło Towarzystwo Szkoły Ludowej kilka tysięcy prospektów z wykazem sklepów i magazynów, w których sprzedaż gwiazdkowa z rabatem na rzecz Tow. Szkoły Ludowej się odbywa.

Opłatek w „Sokole“ krakowskim. Dorocznym zwyczajem urządza „Sokół“ krakowski tradycyjny obchód „Opłatka“ w dniu 23 bm. tj. w poniedziałek o godzinie 8 wieczór. Jest to chwila prawie jedyna w roku, gdzie rodziny sokole zgromadzą się przy wspólnym stole.

Wzywa się druhów do wczesnego zapisywania się i wzięcia jak najliczniejszego udziału. Ze względu na spodziewanych gości wydział „Sokoła“ upraszа druhów, aby licznem zgromadzeniem się uświetnili tę naszą coroczną domową uroczystość. Zapisywać się należy na liście u kursora, oraz w handlu p. Zajączka i Sp., gdzie można także nabyć bilety w cenie 3 koron.

Towarzystwo młodzieży „Ethos“. W niedzielę dnia 22 grudnia 1907 r. w lokalu Towarzystwa (Coll. Nov. sala XXXIX) o godzinie 3 popoł. p. J. Szymański zagai pogadankę o konieczności zamykania szynków w niedzielę i święta.

Ze względu na doniosłość poruszonej sprawy możliwie liczny udział interesujących się nią jest bardzo pożądany.

Szopki na arkuszach. Przestrzegamy przed zakupnem szopek na arkuszach do sklejania, gdyż jest to wyrób pruski!

Na polskie seminaryum w Białej zebrano z loteryi gospodarczej urządzonej staraniem krakowskiego Koła Pań Tow. Szkoły Ludowej dnia 8-go bm. kwotę 1.740 koron i 23 hal., nadto z datków na listy składkowe 149 koron i 80 hal. — Po potrąceniu kosztów, które wynosiły kwotę 588 koron 93 hal. — za ujeżdżalnię, orkiestrę „Harmonii“, usługę, druki i zakupno fantów — czysty dochód pozostał w kwocie 1.301 kor. 10 hal. — Zarząd krakowskiego Koła pań Tow. Sz. Lud. składa najserdeczniejsze podziękowanie tak szanownym Paniom, które dopomogły w urządzeniu loteryi, jako też ofiarodawcom i patryotycznej Publiczności za uzyskanie tej znacznej sumy na wzmocnienie polskości na kresach naszych.

Kalendarz Czecha opuścił już prasę i znalazł się na półkach księgarskich. Od lat 77 kalendarz Józefa Czecha, wydawany w naszem mieście, stał się nieodzownym podręcznikiem informacyjnym używanym przez wszystkie niemal biura i instytucye. Wartość jego polega również i na tem, że podaje życiorysy i portrety ludzi, zasłużonych miastu i narodowi; podaje co roku szczegóły, fachową zestawione ręką, o odradzaniu się miasta, odbudowywaniu i restaurowaniu jego świątyń i domów, związanych z przeszłością etc. Wydawnictwem kalendarza Czecha na r. 1908 zajęło się Tow. miłośników historyi i zabytków Krakowa.

Ze stacyi ratunkowej. W piątek wieczorem wezwano pogotowie na dworzec kolejowy, gdzie przywieziono z Chrzanowa 25-letniego majstra szewskiego Józefa Koryczaka poranionego ciężko nożem w brzuch przez swego teścia. W groźnym stanie odstawiono rannego do szpitala św. Łazarza.

Uczciwa służąca. U pana Józefa Kręgla zamieszkałego przy ul. św. Gertrudy l. 29, służyła 25-letnia Chaja Grün z Mielca. Korzystając, że jej chlebodawca ciężko zaniemógł i musiał położyć się do łóżka, skradła mu z biurka 200 koron gotówką, znaczną część pościeli, szereg garderoby, a następnie zbiegła. Zawiadomiona o tem policya poruczyła śledztwo

za złodziejką agentowi policyi Schimsheimerowi, który w piątek po południu aresztował ją na Podgórzu. — Tutaj przy jednej z bocznych ulic Grünówna zamieszkała wraz ze swym kochankiem Mojżeszem Barberem. Obydwoje odstawiono pod telegraf.

Trojka złodziejska. W nocy z piątku na sobotę nieznani sprawcy zakradłszy się do stajni Jakóba Brasscha przy ulicy Berka Joselowicza l. 12, skradli mu uprząż na 3 pary koni, wartości przeszło 200 koron. Rano w sobotę stróżka tego domu, idąc po węgle do piwnicy, nadeptała na śpiących jakichś ludzi. Przestraszona narobiła krzyku, na który zbiegli się lokatorzy i śpiących w piwnicy przytrzymali i oddali w ręce policyi. — Jak się okazało, jest to znana trójka złodziejska, 28-letni Jakób Ziomek, 46-letni Jan Płachta i 32-letni Edward Bułat, przy której właśnie znaleziono skradzioną uprząż. Wszystkich trzech odstawiono pod telegraf.

Hotelowy złodziej. Onegdaj aresztował agent policyi Noga, 23-letniego służącego w hotelu Kleina, Piotra Golonkę, który obsługując pewną przejezdną artystkę, skradł jej z pugilaresu 230 koron gotówką i złoty łańcuszek. Pieniądze ukrył złodziej na strychu, gdzie je odnaleziono, a sprawcę odstawiono pod telegraf.

Czytelnia akademicka w Podgórzu na walnem zgromadzeniu wybrała prezesem B. Trojnarskiego, wiceprezesem M. Bieleckiego; do wydziału weszli: Chełmecki, Cholewa, Górski, Glassnerówna, Grünberg, Jacek, Lambert i Osman. Do komisyi szkontrującej weszli: Kosiński, Klimecki i Eliński.

„Specialitety“ w Podgórzu. W głównej trafice p. Lichtiga w Podgórzu otwarta została z dniem 20 bm. sprzedaż osobliwych gatunków tytoniu i cygar. Jest to wielka dogodność dla konsumentów miejscowych i zamiejscowych, którzy dotychczas musieli się po „specialitety“ udawać do Krakowa. W sklepie p. Lichtiga można otrzymać wszelkiego rodzaju jasne tytonie, z każdej austryackiej fabryki. Sklep pna Lichtiga otwarty jest także w niedzielę popołudniu, a obsługa rzetelna i szybka przyczyni się do zadowolenia gości. W lokalu są również do nabycia wszystkie **dzienniki**, znaczki stemplowe i pocztowe, przybory do palenia etc.

Odpowiedzi redakcyi. Wnemu Panu H. P. Z udatnej szarady skorzystamy z przyjemnością w nrze gwiazdkowym. Prosimy o dalsze.

P. A. B. w Czernichowie. Stemplowa należytość jest zgodnie z ustawą wymierzona.

Repertuar teatru miejskiego:

Niedziela o godz. 3-ciej popoł.: „Królowa Tatr“ (ceny zniżone do połowy).

Niedziela o godzinie 7-mej wieczór: „Jadzia wdową“.

Poniedziałek: „Wesele“.

Wtorek: Teatr zamknięty.

Środa: „Urzędowa żona“.

Czwartek o g. 3 pop.: „Kościuszko pod Racławicami“.

Czwartek o g. 7 wiecz.: „Cyd“.

Piątek: „Szkoła“.

Sobota: „Instynkt“ i „Naodwrót“ (nowość).

Niedziela o godz. 3-ciej popoł.: „Opieka wojskowa“.

Niedziela o godz. 7-mej wiecz.: „Betleem Polskie“.

Poniedziałek: „Instynkt“ i „Naodwrót“.

Wtorek: „Narzeczona w depozycie“.

Delegacye.

Wiedeń. Podczas przyjęcia delegacyi austryackiej w Burgu prezydent delegacyi dr Fuchs wygłosił do cesarza przemówienie, w którem przedewszystkiem wyraził radość z powodu wyzdrowienia cesarza, którego cały świat cywilizowany uważa za obrońcę pokoju, który jest przykładem życzliwości, dobroci i sprawiedliwości. — Dalej wyraził dr Fuchs nadzieję, że także w przyszłości pokój zostanie utrzymany. — Wspomniał o przyjęciu ugody przez parlament. Podniósł konieczność utrzymania zbrojnej armii, jako najlepszej podpory mocarstwowego stanowiska monarchii wśród ludów Europy. Zapewnił korpus oficerski o sympatyach delegacyi austryackiej dla sprawy polepszenia jego bytu materyalnego. — W końcu wyraził życzenia delegacyi dla cesarza i wzniósł trzykrotny okrzyk na cześć cesarza, który obecni delegaci powtórzyli.

Odpowiedź cesarza.

Wiedeń. Na przemówienie prezydenta delegacyi cesarz odpowiedział, jak następuje:

Zapewnienie wiernego poddaństwa, które mi pan złożyłeś, wraz z wyrazami radości z powodu mego wyzdrowienia, napełnia mnie prawdziwem zadowoleniem. Przyjm pan za to moje gorące podziękowanie.

Z żywem zadośćuczynieniem mogę podnieść, że od czasu ostatniej sesyi delegacyjnej stosunki zewnętrzne monarchii bez wyjątku pozostały bardzo zadowalniające. Zaznaczające się już na wiosnę złagodzenie niektórych różnic w sytuacyi międzynarodowej utrzymuje się w zadowalniający sposób. Starania wszystkich mocarstw skierowane są w tym kierunku, aby pielęgnując wzajemny możliwie pełny zaufania stosunek, doprowadzić do dalszego uspokojenia i skonsolidowania ogólnego pokoju.

Stojąc silnie przy wypróbowanych zasadach naszej polityki i opierając się na bardzo przyjaznych stosunkach do wszystkich mocarstw, będziemy także i w przyszłości jak najusilniej w tym kierunku działać, aby zapewnić trwały stan pokojowy i przez to równocześnie niezamącony rozwój i poparcie dobra ludów monarchii.

Mój zarząd wojenny ograniczył wyższe żądania na bieżące potrzeby armii i marynarki wojennej do bezwarunkowo koniecznych rozmiarów.

Również żądania na nadzwyczajne kredyty wojskowe są znacznie zredukowane.

Bośnia i Hercegowina także i w przyszłym roku będą mogły swe potrzeby pokryć z własnych dochodów.

Wyższe normalne wydatki administracyjne znajdują pokrycie we wyższych dochodach, wynikających z ciągłego gospodarczego rozwoju kraju.

W przekonaniu, że Panowie przy osądzaniu przedstawionych przedłożeń okażecie Waszą wypróbowaną patryotyczną gorliwość i ofiarność, składam Panom najlepsze do tej pracy życzenia i witam Panów serdecznie.

Cesarz.

Wiedeń. Z powodu przyjęcia delegacyi, cesarz dziś po raz **pierwszy po chorobie** wyjechał z Schoenbrunu do Burgu. W ulicach przez które przejeżdżał cesarz, ustawiono szpalery. — Cesarz jechał w otwartym powozie, witany owacyjnie przez tysiące publiczności. Przed Burgiem ustawili się członkowie Rady miasta z burmistrzem drem Luegerem. Po przemowie dra Luegra cesarz odpowiedział dziękując za serdeczne objawy ze strony ludności.

Z Rady państwa.

Wiedeń. Na dzisiejszem posiedzeniu Izby posłów zgłosili pos. Głąbiński, Ptaś i tow. wniosek o zmianę § 34 ustawy z d. 28 go grudnia 1887 r. o ubezpieczeniu robotników od wypadków, przez unormowanie terminów przedawniania i ustanawiania i pobierania datków przez zakłady ubezpieczeń.

Pos. Gal w sprawie uregulowania stosunków służbowych oficyantów i pomocników kancelaryjnych w służbie państwowej.

Pos. Buzek w sprawie uregulowania stosunków służbowych personalu kolei państwowej.

Pos. Moisa o polepszenie płac urzędników ewidencyi obrony krajowej przy starostwach.

Interpelacye wnieśli:

Pos. Daszyński, Moraczewski i tow. w sprawie zarządzeń wobec niebezpieczeństwa wylewu w Krakowie i Podgórzu.

Pos. Ciągło i tow. w sprawie bezpłatnego używania kolei państwowej przez rezerwistów udających się na zgromadzenia kontrolne.

Pos. Ciągło i tow. w sprawie podwyższenia emerytur dla inwalidów wojskowych.

Pos. Moraczewski w sprawie demolowania baraków kolejowych w Stryju.

Wiedeń. Dzisiejsze posiedzenie Izby posłów rozpoczęło się o godz. $^{1}/_{4}$11. Po odczytaniu wpływu i wyborze 1 członka delegacyi z Moraw, z powodu złożenia tej godności przez pos. Redlicha, przystąpiono do porządku dziennego (prowizoryum budżetowe)

Poseł **Stwiertnia** (generalny mowca „za“) wskazuje na dysharmonię między tem, że z jednej strony kasy państwowe są przepełnione, a z drugiej — wszyscy mieszkańcy są niezadowoleni. Ta dysharmonia prowadzi do konkluzyi, że system **podatkowy koniecznie wymaga reformy**. Mowca obszernie zastanawia się nad położeniem drobnych rękodzielników i oświadcza się za przyznaniem dla nich ulg podatkowych; wykazuje, że sam dowód uzdolnienia nie jest w stanie rękodzielnikom pomódz i że konieczne jest udzielenie taniego kredytu na nabywanie surowca i narzędzi. Co do władz przemysłowych, to one zamiast pomagać przemysłowcom, stwarzają im tylko wielkie trudności a od usunięcia tych trudności zależny jest postęp i rozwój rękodzieła.

Następnie omawia poseł Stwiertnia położenie **służby państwowej**, która należy w obecnych czasach do najbardziej niezadowolonych obywateli w państwie. Byłoby obowiązkiem rządu, aby położenie służby choć w części złagodzonem zostało, i dlatego domaga się mowca, aby wreszcie ukończono studya, jakie zbiera rząd w sprawie oddłużenia służby państwowej, i kwestyę tę poważnie i gruntownie uregulować. Mowca oświadcza się za pragmatyką służbową, zniesieniem tajnej kwalifikacyi, podwyższeniem dodatku aktywalnego dla urzędników. Mowca zwraca uwagę na swój wniosek odnośnie do Stanisławowa i poleca go życzliwości Izby i komisyi budżetowej. Urzędnikom kontraktowym należałoby przyznać te same prawa, jak i oficyantom, poczmistrzom, leśniczym, których należałoby przenieść do etatu urzędniczego. Oficyantki pocztowe co do dodatków aktywalnych, powinny być zrównane z urzędnikami.

Mówca oświadcza się za zaprowadzeniem czasowego awansu w służbie państwowej, celem usunięcia systemu protekcyjnego. Obszernie omawia p. Stwiertnia stosunki, panujące wśród służby kolejowej, domaga się utworzenia domu mieszkalnego dla niej w Stanisławowie, a aż do chwili zrealizowania tej sprawy 20 prc. dodatku drożyźnianego. Robotnikom kolejowym po pewnych latach należałoby nadawać stałe posady. Mówca zwraca następnie uwagę na konieczność odszkodowania służby kolejowej za służbę nocną, zrównania urzędników kolejowych V. i VI. rangi z urzędnikami państwowymi co do dodatków pięcioletnich. Następnie omawia mówca zadłużenie personalu krajowego, które doszło do punktu kulminacyjnego. Jest rzeczą wprost konieczną, aby zarząd kolejowy podjął umowę z instytucyami finansowemi, wedle których personal mógłby otrzymać odpowiednie zaliczki. Leży w interesie służby, aby personal był uwolniony od trosk długów.

Mówca oświadcza się za zrównaniem płac pensyonistów i prowizyonistów kolei państwowej z pensyami tych, którzy dn. 1 stycznia 1907 przeszli w stan spoczynku. Imieniem pos. Petelenza, który nie mógł dojść do głosu, zwrócił się mówca do komisyi budżetowej z apelem, aby wszystkie wnioski i petycye, odnoszące się do postulatów poszczególnych kategoryi służby kolejowej i państwowej, dokładnie zbadała i uwzględniła.

Należy uznać, że z ministrem Derschattą wszedł do zarządu kolei państwowych nowy duch i można się spodziewać, że żądania personalu zostaną z życzliwością uwzględnione.

Mówca omawiał następnie konieczność reorganizacyi zarządu kolei państwowych, który należy wyłączyć z ministerstwa kolejowego i poddać decentralizacyi. Zakres działania dyrekcyi kolei państwowych i wogóle wszystkich miejsc egzekutywy musi być rozszerzony i odpowiedzialność ich powiększoną. Byłoby koniecznem specyalne biuro dla badania wszelkich nowości na polu komunikacyi.

Telegramy „Nowin“.

† Schönborn.

Wiedeń. Umarł hr. Fryderyk Schönborn, prezydent trybunału administracyjnego, b. minister sprawiedliwości.

Harden-Moltke.

Berlin. Po krótkiej rozprawie, która się znowu odbyła z wykluczeniem jawności i na której ponownie przesłuchano hr. Kuna Moltkego nastąpiła pauza. Jak słychać, stworzono **podstawę do pogodzenia się stron.**

Rozmaitości.

Zamurowany szkielet. (*Do illustracyi tytułowej*). Przed kilkunastu laty w Homburgu nad Renem wywołało wielką sensacyę zagadkowe zniknięcie bogatego kupca Eiricha, który bez żadnego powodu — jak przypuszczano — uciekł i przepadł bez wieści, i to w czasie, gdy był zajęty budowaniem domu dla siebie.

W tym miesiącu dom ten musiano rozbierać pod rządową budowę. Jakież było zdumienie robotników, rozbierających mury, gdy w środku głównego muru znaleziono ludzki szkielet w stojącej pozycyi. Bliższe badanie wykazało, że jest to właśnie ów Eirich, który został zamordowany i następnie we własnym domu zamurowany, a to — jak przypuszcza śledztwo — albo przez którego z robotników, lub nawet własnego syna, z którym podówczas żył w ustawicznej niezgodzie.

Przechadzka z Lucyanem Rydlem. W Tygodniku Illustr. czytamy pod powyższym tytułem następującą rozmowę z poetą Rydlem:

— Cóż będzie tej zimy z Betleem polskiem w Toniach?

— Przedstawień zaniechałem. Nie można było końców związać. Nie dlatego, aby lud odnosił się do sprawy obojętnie. Przeciwnie, z tej strony znajdowałem zawsze duży i szczery zapał, zainteresowanie, ambicyę i niezwykłą pracowitość. Lud swoją część dał. Zawiodła inteligencya, a specyalnie prasa krakowska, która dziwnie żałowała swych fanfar, ilekroć chodziło o „Betleem“. Tak, jak gdybym ja osobiście miał w tem jakikolwiek interes... Potem, wie pan, przyszedłem do przekonania, że sprawa teatru ludowego nie da się rozwiązać dopóty, dopóki nie staną po wsiach domy gminne z salkami. Obecnie potrzeba cisnąć się z reguły w szkole, a i pod tym względem nie brak trudności ze strony naszej rodzimej biurokracyi...

— No, a chłopska trupa wędrowna?

— Jestem jej zasadniczo przeciwny. Po cóż stwarzać nowy gatunek chłopskich kabotynów?

Rydel wpadł w wenę i powiedział mi mnóstwo ciekawych rzeczy o stosunku inteligenta do chłopa.. W ogromnej większości były to uwagi bardzo trafne, wprost na życiu i bezpośredniem doświadczeniu oparte. Rydel powinienby je spisać, jako poradnik dla chłopomanów, czego w stosunku z ludem powinni się wystrzegać, a co czynić. Taki oryginalny poradnik przydałby się wielce naszej inteligencyi, która, obok najlepszych chęci grzeszy, zwykle całkowitą nieznajomością natury dusz i umysłów chłopskich. Rydel jedyny z wybitnych inteligentów ma żywy i bezpośredni interes w swem takiem lub innem ustosunkowaniu do chłopa, on też jeden mógłby z właściwą kompetencyą napisać o tem wiele cennych rzeczy.

— Z pobytu na wsi, w swoich Toniach jest pan zadowolony?

— Najzupełniej! Mieszkam w dworze adjutanta Kościuszki, generała Paszkowskiego. Lud jest wprost idealny w przeciwstawieniu do innych wsi okolicznych.

— Czemu to przypisać?

— Widzi pan, dawniej wieś należała do dóbr duchownych, później zaś poszła pod rządy człowieka, przejętego zasadami Kościuszkowskiemi. Nigdy tu ludność nie upadlała się w pańszczyźnianej niewoli, no i zachowała nietkniętymi te skarby moralne, które leżą na dnie duszy całego ludu naszego. Powiadam panu, lud nasz jest znakomitym materyałem, kulturalnym i narodowym. Poznając go, uczy się dopiero mierzyć tę krzywdę, którą mu wyrządzili jego gnębiciele i... jego pochlebcy. Dzisiaj młodsza generacya jest bardzo, bardzo nieszczęśliwa. Powszechne głosowanie zaskoczyło nas nieprzygotowanych. — Takie jest moje zdanie. Pan zapewne nie zgodzi się na nie:

— Rzeczywiście, mam co do tego zapatrywanie odmienne.

Rady dla obierających zawód. Przy wyborze zawodu należy baczyć na następujące rzeczy: Kto jest skłonny do tycia i do zbytniej krwistości, powinien unikać siedzącego sposobu życia. Ci, którzy cierpią na blednicę i mają słabe płuca, powinni oddawać się takim czynnościom, które wykonywa się na wolnym powietrzu (ogrodnictwo, rolnictwo). Ludzie nerwowi powinni zwracać uwagę na ustawiczną zmianę pracy, a unikać natężania odnośnych narządów.

Do części dzisiejszego nakładu dołączamy skrócony cennik znanej firmy **R. Pawłowski** w Krakowie, Rynek 18, która wprowadziła bardzo praktyczny pomysł urządzania kursów tam, gdzie się zbierze kilka zamówień. Szczegółowe cenniki wraz z historyą maszyn do szycia wysyła wspomniana Firma na żądanie bezpłatnie.

Odznaczony na paryzkiej światowej wystawie 1900 r. najwyższą nagrodą

Kwizdy korneuburgski pożywny proszek dla bydła,
leczniczy środek dla koni, bydła rogatego i owiec.

Cena pudełka K. 1·40, pół pudełka 70 h.

Przez 50 przeszło lat, cieszy się uznaniem u właścicieli największych stajen, którzy proszku Kwizdy używają, celem podniecenia apetytu u bydła, usunięcia niestrawności, również celem wzmożenia dojności krów.

Prawdziwy korneuburgski pożywny proszek dla bydła
opatrzony znaczkiem ochronnym: „Koń w pierścieniu“ — do nabycia we wszystkich aptekach i drogueryach.

Illustrowane katalogi wysyła się darmo i opłatnie. — Główny skład.

FRANCISZEK JAN KWIZDA
c. k. austr.-węg., król. rum. i ks. bułg. nadworny dostawca, Aptekarz powiatowy w Korneuburgu pod Wiedniem.

Wysyłka czeskich instrumentów muzycznych
tylko w doborowym gatunku po najtańszych cenach fabrycznych. Bezpośrednio z fabryki nabywać można po cenach najtańszych. Zamawiający stosownie do moich zobowiązań nie ryzykuje wcale, ponieważ na żądanie zamieniam towary, lub też zwracam pieniądze. — Skrzypce koncertowe od K. 4·80, 5·50, 6·—, 6·80, 7·60, 8·60. Skrzypce koncertowe po 12·50, 14·—, 17·—; 20·50. Skrzypce stalowe, silne w tonie po K. 50·—, 60·—, 80·—. Smyczki skrzypcowe po K —·80, 1·—, 1·40, 1·80, 2·—, 2·40 i wyżej. Pikolo i flety, solidnie wykonane po K. —·90, 1·60, 2·— i wyżej. Klarnety w najlepszej jakości po K. 9·—, 11·—, 12·—, 14·— i wyżej. Wysyłka za zaliczką lub za poprzedniem nadesłaniem należytości

c. k. nadworny dostawca
Hanns Konrad dom eksportowy tow. muzycznych
w Brüx Nr. 466 (Czechy).

Illustrowane polskie cenniki z przeszło 8000 rycin wysyła się na żądanie bezpłatnie i franko. 850

Antoni Hawełka

w Krakowie, Ces. Król. Dostawca Dworów,

poleca na nadchodzące

Święta i Karnawał

1211

Ryby morskie:
Turboty, Sole, Szterlety, Homary, Krewetki i Ostrygi. Auspiki i majonezy rybne.

Ryby rzeczne:
Szczupaki, Sandacze, Karpie, Liny oraz Łososie i Pstrągi złociste, Sigi.

Zwierzynę i Ptactwo dzikie, Kapłony, Pulardy styryjskie tuczone. Pasztety strasburskie i z dziczyzny, Szynki praskie. Jabłka, Gruszki, Mandarynki, Owoce francuskie „Fruits Glacés“, Winogrona świeże słodkie i Ananasy świeże. Miód w plastrach i **BAKALIE**. — Porter oryginalny angielski, wystały, Ponczowa Esencya. Likiery holenderskie, francuskie, stara Żytniówka, wina szampańskie najpierwszej marki oraz smaczne wina stołowe węgierskie.

Telegram: Hawełka, Kraków. Telefon Nr. 330.

WINCENTY SATALECKI

Pierwszorzędna według najnowszych wymagań urządzona

FABRYKA PAROWA WYROBÓW MASARSKICH

w Krakowie, ul. Floryańska L. 18, 988

wyrabia i poleca: Szynki praskie i westfalskie, polędwice pieczone i łososiowe, sławne kiełbasy krakowskie: polędwicowe, krajane i siekane, kiszki pasztetowe, salcesony w rozmaitych gatunkach, paryską kiełbasę, słoninę paprykowaną i wędzonkę z młodych prosiąt, rolady w rozmaitych gatunkach, słoninę polską białą i wędzoną, sadło słone, kiełbasy i serdelki wiedeńskie, kiszki podgardlane w trzech gatunkach i wszystkie inne wyroby tu niewyszczególnione, a które wchodzą w zakres masarski. **Dwa razy dziennie świeży towar.** Cenniki szczegółowe na żądanie. Przesyłki uskutecznia się odwrotną pocztą za pobraniem.

Odznaczona medalami
parowa destylarnia wódek zdrowtonych
pod firmą

EDWARD URBAN

w Krakowie, ul. Wiślna 1
poleca przy nadchodzących Świętach najprzedniejsze: likiery, rosolisy, nalewki owocowe i wódki we wszystkich gatunkach. Posiada na składzie stare Koniaki, Dubois Lizzée i Menkowa, Rumy i Araki angielskie, Śliwowicę i t. d.

Cenniki na żądanie darmo i opłatnie. 1215

CUKIERNIA

W. NOWAKA

w Bochni

(dawniej Bauman) 1200

poleca
na święta Bożego Narodzenia własnego wyrobu pierniki, cukry, czekoladki świąteczne i różne pieczywa.

Przy zamówieniu paczek 5-cio kilogramowych opakowania nie liczy się.

Merkury

Gazeta losowań i handlowa

10. rocznik

Dokładne wykazy wszystkich ciągnień

Popularny dział handlowy i giełdowy

Bezpłatny dodatek w styczniu

Rocznik finansowy

zawierający wykaz niepodjętych wygranych

Prenumerata całoroczna: 3 korony 60 hal.

półroczna 1 kor. 80 hal.

Adres Administr. Kraków, Rynek gł. 5.

1220

Marmoladę

ze d…ieżych i zdrowych owoców, wyrabianą na sposób angielski 1226

morelową 8 koron |
malinową 8 „ | za 5 kg.
jabłkową 6 „ |
mieszaną 5 „ |

w ozdobnem blaszanem wiadrze, brutto franko do każdej stacyi pocztowej wysyła za zaliczką

Parowa Fabryka cukrów Brandstädtera we Lwowie.

W Ameryce, Anglii i innych krajach kulturalnych marmolada jako stosunkowo bardzo tania, a przytem nadzwyczaj zdrowa i pożywna, do chleba i różnych potraw bywa używaną

Teatr kinematograficzny

został otwarty dn. 19 grudnia 1907

w Krakowie, Rynek gł. L. 34
Pałac Spiski I p.

Urządzenie z najnowszym komfortem.

Cena Kor. 0·50, 1·—, 1·50
Loża na 5 osób 8·— kor.

Dziennie 3 przedstawienia od godz. 5 pop. do 10-tej wiecz. W skład programu wchodzą obrazy mówiące i śpiewające przez artystów opery paryskiej.

Dyrekcya.

1254

Restauracya

Hotelu „Victoria“

w Krakowie, ul. Zwierzyniecka l. 6,

poleca 1208

obiad za 1 koronę 20 hal.
z 4 dań a la carte.

Oryginalne wina stołowe węgierskie i austryackie. — Piwo okocimskie, pilzneńskie i portery. Bufet obficie zaopatrzony w ciepłe i zimne przekąski. — Dzienniki polskie i zagraniczne. — Pokoje do zebrań towarzyskich.

Lokal jest otwarty do godziny 1 w nocy.

JAN ERKER

Kraków, ul. Szewska l. 3.

Skład lamp i nafty niezapalnej, cesarskiej i salonowej Hrabiego Adama Skrzyńskiego w Libuszy.

1000

ROZWÓZ NAFTY
w każdej ilości, na bilety. — Cena według umowy.

Poleca knotki do oliwy, lampki przed obrazy, szczotki różne, świece, wszelką galanteryę itp.

Lampki stearynowe na dzień zaduszny własnego wyrobu.

Na prowincyę wysyła się odwrotną pocztą.

Cena nafty zniżona. — Rozwóz gratis.

Liliowe mydło mleczne Steckenpferd

z fabryki Bergmanna & Co., Drezno i Tetschen nad Łabą

jest i będzie zawsze według nadchodzących codziennie pism dziękczynnych najskuteczniejszym ze wszystkich mydeł leczniczych przeciw krostom i wyrzutom na twarzy, przyczyniającym się do uzyskania i utrzymania delikatnej miękkiej skóry i różowej cery. 656

Na składzie w cenie 80 hal. za sztukę we wszystkich aptekach, drogueryach, perfumeryach, fryzyerniach i składach mydła.

Marka ochronna: „Kotwica“

Liniment. Capsici comp.,

zastąpienie

Pain-Expelleru,

jest powszechnie znane jako **wyśmienite, bóle uśmierzające nacieranie;** do nabycia we wszystkich aptekach po cenie 80 hal., K 1.40 i 2 K. Przy kupnie tego powszechnie ulubionego środka domowego należy przyjmować tylko butelki oryginalne w pudełkach z naszą ochronną marką „**kotwicą**“, wtenczas jest pewność, że się otrzymało wyrób oryginalny.

Apteka Dr. Richtera pod „złotym lwem“ w Pradze,
ulica Elżbiety No. 5 nowy.
Wysyłka codzienna.

NOWOŚĆ! **PŁYNNA** NOWOŚĆ!

Somatose

najznakomitszy,

pobudzający apetyt, wzmacniający nerwy

Środek pokrzepiający

w słabościach wszelkiego rodzaju.

Do nabycia w aptekach i drogueryach.

668

Powiatowa Kasa Oszczędności w Krakowie

podnosi stopę procentową

od wszystkich wkładek z 4%

na $4\frac{1}{2}\%$

i opłaca podatek rentowy z własnych funduszów.

1261

MEBLE

od najskromniejszych do najwykwintniejszych po cenach niskich

poleca

KAJETAN DUDZIAK

Kraków,
Floryańska 36, I p.

Cztery Kalendarze Wojnara na r. 1908

Cztery Kalendarze Wojnara na r. 1908

odznaczają się — jak i lat poprzednich — wielkiem bogactwem doborowej treści i mnóstwem pięknych ilustracyj; zdobią je nadto piękne kolorowe okładki artysty malarza ś. p. Walerego Eljasza Radzikowskiego.

„Polak“ kalendarz historyczno-powieściowy zawiera tego roku treść o dwa arkusze obfitszą, niż lat poprzednich. Oto tytuły ważniejszych artykułów: „Nasze siły“ przez Siermiężnego, „Trzy mocarstwa rozbiorowe“ (Rosya, Prusy i Austrya), „Żywot Jana Zamojskiego“ hetmana i kanclerza przez Jana Zarembę, „O Konstytucyi 3-go Maja“, „Bitwa pod Grochowem“, „W Olszynce“ wiersz Jana Sawy, „Na pobojowisku“ Jana Sawy, „U podnóża Świętokrzyskich gór“ wspomnienie z roku 1863 przez Sewera, „Ks. Stan. Brzoska“, bohater i męczennik przez Wandę, „O ostatnim partyzancie“, wiersz Jana Sawy, „Kilka słów o mieszkaniach“ przez Dra Wł. Kanię, „O ochronie zabytków przyrody naszej“ przez Dra Józefa Nusbauma, prof. Uniwersytetu, „Chrystus zmartwychwstał“, opowiadanie z dziejów naszego męczeństwa w Galicyi przez Ludwika Stasiaka, „O Tatrach i góralach“ przez K. Wojnara (z mnóstwem obrazków), i t. d. **Cena 90 hal., w oprawie 1 kor.**

„Polski Kal. Maryański“ zawiera następujące ważniejsze artykuły: „Królowa Korony Polskiej“ przez Władysława Bełzę (z bardzo pięknymi obrazkami), „Hymn“ Zygmunta Krasińskiego, „Litwa i Żmudź“, „Spowiedź“ przez Wandę Dalecką, „Wilia Bożego Narodzenia“, obrazek z przeszłości przez Ludwika Stasiaka, „Do sądu“ (z czeskiego), „Zjazdy międzynarodowe w sprawie pijaństwa i ostatni zjazd w Sztokholmie“ przez dra Zofię D. Golińską, „Wycieczka włościan z Królestwa do Galicyi“ przez Stan. Tylickiego, „O męczeńskiej śmierci polskiego misyonarza w Japonii...“, „Wrażenia Poznańczyka z pielgrzymki do grobu św. Wojciecha“, „Zarażanie się gruźlicą czyli suchotami“, „O przyrządzaniu niektórych zup i potraw“ itd. **Cena 80 hal.**

„Gospodarz“ obejmuje tego roku o arkusz więcej treści, niż lat poprzednich, a cena ta sama. Oto ważniejsze artykuły: „Kopalnie soli w Wieliczce“ przez inżyniera Feliksa Piestraka, z mnóstwem ilustracyj Jana Czerneckiego, „Koń-górnik — oszukiwany“ przez Stefana Żeromskiego, „Włościanin polski za Księstwa Warszawskiego“ przez dra Stan. Kutrzebę, docenta Uniw. Jagiell., „O Joachimie Lelewelu“, „Niepolityczna bajka“ przez Henryka Sienkiewicza, „Zburzona tama“ przez Maksyma Gorkiego, „O zachodzie słońca“, obrazek z doby rewolucyjnej w Rosyi przez Augustynę Jonasową, „O Wezuwiuszu i innych wulkanach“ przez Bohdana Dyakowskiego, „Niewyzyskane ulgi podatkowe“ przez Bartosza, „Jak układać testament na wsi“ przez radcę Andrzeja Madeyskiego, „Ostatni bal“ przez Jadwigę Strokową, „Dlaczego będę bogatym?“ przez Wojciecha Wiącka, włościanina, posła do Rady państwa, „Pierwsze prace wiosenne na roli“ przez Józefa Kaweckiego, „Jesienna uprawa roli“ przez Z. Strzeszewskiego, „O owsie, jego uprawie i odmianach“ przez Jastrzębca, „Jak zabezpieczyć zboże od śnieci“ przez Kaz. Dulębę, „Zakładajmy sady“ przez Eug. Poluszyńskiego. „O potrzebie pielęgnowania i nawożenia łąk“ przez Włod. Bzowskiego, „O żywieniu bydła rogatego“ przez Ant. Wieniawskiego, „Hygiena życia włościańskiego“ przez L. Rutkowskiego, lekarza, „O czarownicach w dawnej Polsce“ przez dra Stan. Kutrzebę, „Alkohol a kobiety“ przez dra Z. D. Golińską i t. d. **Cena 80 hal.**

Nadto we wszystkich powyższych kalendarzach znajduje się dłuższy artykuł „CO SŁYCHAĆ W POLSCE“ przez Kaspra Wojnara, kreślący przebieg ważniejszych wypadków i objawów życia narodowego w zaborach rosyjskim, pruskim i austryackim. W tymże artykule mieszczą się również życiorysy Elizy Orzeszkowej, tudzież wspomnienia pośmiertne o ś. p. ks. arcybiskupie Floryanie Stablewskim, ś. p. Stan. Chełchowskim, ś. p. drze Kaz. Wróblewskim i ś. p. drze Jordanie. Dla dopełnienia rzutu oka na położenie Polaków wogóle, kończy całą rzecz artykuł „Polacy w Ameryce Północnej“ przez Ludwika Włodka.

„Wielki ilustr. Kalendarz powszechny“ obejmuje wszystkie bez wyjątku artykuły i ilustracye, które się mieszczą w trzech mniejszych kalendarzach, jestto więc właściwie wspaniała księga o blisko 400 stronach tekstu, ozdobiona około 100 rycinami, wydana na dobrym papierze, a kosztuje oprawna tylko **2 kor.**, w ozdobnej oprawie **2 kor. 40 hal.**

Prócz tego wszystkie te kalendarze zawierają obfity dział informacyjny, a więc najnowsze przepisy pocztowe, stemplowe, wykazy posłów do Rady państwa, notaryuszy, adwokatów, jarmarków i t. p.

Zamawiający 5 egzempl. nie opłacają kosztów przesyłki, zamawiający 10 egz. otrzymują 11-ty darmo i przesyłkę opłaconą.

ADRES ZAMÓWIEŃ:
Księgarnia Wojnara w Krakowie (przy ul. Szewskiej, róg Jagiellońskiej).

Cztery Kalendarze Wojnara na r. 1908

DROBNE OGŁOSZENIA

po 4 halerzy od wyrazu
minimum 50 halerzy

Poszukiwane.

30.000 koron jest na pierwszorzędne hipoteki do wypożyczenia. Zgłoszenia listowne do Administracyi „Nowin“ pod „30.000“. 1234

Kupię dom z ogrodem w większem mieście. Zgłoszenia listowne pod „Dom“ do Administracyi „Nowin“. 1235

Firma masarska

J. K. Kurkiewicza

w Krakowie,

poszukuje do sklepu **panny** posiadającej praktykę w ekspedycyi sklepowej. 1247

Pomocnik księgarski potrzebny od 1 stycznia 1908 r. Również **uczeń** z odpowiedniemi wiadomościami szkolnemi zostanie zaraz przyjęty. Zgłoszenia do Administracyi „Nowin“ pod T. S. Nr. 42. 1262

Do sprzedania.

Realność składająca się blisko z $3^1/_2$ morga gruntu jest do sprzedania wraz z zabudowaniami gospodarczemi i sadem owocowym, przy głównej szosie. Wiadomość u właściciela: **Topolowa 13 Kraków.** 1249

Biblioteka składająca się z kilkuset samych wyborowych powieści zaraz do sprzedania.

Wiadomość: w Administracyi „Nowin“, Kraków, Rynek główny l. 8 I p.

$4^1/_2$ kg. kor. 10·60

mocnej i aromatycznej kawy

wysyła opłatnie za zaliczką handel pod firmą:

WOJCIECH OLSZOWSKI

W KRAKOWIE

Mały Rynek, róg ulicy Szpitalnej. 848

Buliony i pasztety!

Wyroby odznaczone srebrnym medalem na wystawie w Wadowicach.

Bulion z dziczyzny od 4–5 złr. za 1 klg.

Pasztety z gęsich wątróbek i drobiu w puszkach i na wagę od złr. 2·50 za 1 klg.

wysyła 1230

Dyonizy Chrabąszcz

Kraków, Senacka 11.

Najlepsze budziki

registrowanej marki

„Adler-Roskopf-Alarm“

tylko w mojej firmie do nabycia.

8-letnia pisemna gwarancya — W razie niezadowolenia zwracam pieniądze.

Z 1 dzwonkiem, stalowy anker z [illegible] . K. [illegible]
Z tarczą świecącą w nocy . [illegible]
Z 2 dzwonkami, stalowy anker z zatrzymywaczem . 4·40
Z tarczą świecącą w nocy . 4·80
Budzik konkurencyjny . . 2·90
Z tarczą świecącą w nocy . 3·80

8-letnia pisemna gwarancya.

W razie niezadowolenia zwracam pieniądze.

985 Wysyła za zaliczką

HANNS KONRAD

ck. dostawca dworu w Brüx nr. 662.

Proszę żądać mojego katalogu głównego, zawierającego 3000 illustracyj za darmo i opłatnie.

Proszę żądać

darmo i opłatnie

mój bogaty ilustrowany polski cennik zawierający 3000 rys. dobrych i tanich zegarków, przedmiotów złotych i srebr.

Pierwsza Fabryka zegarków

HANNS KONRAD

c. k. nadworny dostawca

w Brüx L. 467 (Czechy).

Prawdziwy szwajcarski system Roskopf A. rem. zegarek . . . K 5·—
Registrowany „Adler Roskopf“ anker rem. zegarek . . . . K 7·—
Niklowy budzik K 2·90, 3 sztuki K 8·—
Prawdziwy srebrny Remontoar K 8·40
o podwójnych kopertach . . K 12·50

Żadne ryzyko. Zmiana dozwolona lub pieniądze z powrotem 849

ZAKŁAD artyst.-kamieniarski i budowlany Józefa Kuleszy

naprzeciw cmentarza w Krakowie posiada wielki wybór gotowych pomników z piaskowca, granitu i marmuru. Podejmuje się wykonania grobowców w miejscu i na prowincyi. 660

NA ŚWIĘTA

wielki wybór cukrów,

i przyjmuje zamówienia na ciasta cukiernia

Adam Piasecki

Długa 10. Floryańska 2
Kraków.

Dyplom honorowy na wystawie w Krakowie 1901 r.

W. Sznajdrowicz

1084 **kuśnierz**

w Krakowie, Rynek, Linia A—B. L. 45, I piętro,

nad apteką pod „Białym Orłem“,

poleca

PT. Publicz. swój obficie i jedynie w towary doborowe zaopatrzony skład i pracownię,

jakoto:

FUTRA damskie, ROTUNDY, ŻAKIETY, SAKA, PELERYNY, Boa, GARNITURY, FUTRA męskie spacerowe i podróżne, CZAPKI futrzane, oraz wszelkie przybory w zakres ten wchodzące. SERDACZKI, KOŻUSZKI damskie, męskie i dziecięce.

Zamówienia i reperacye uskutecznia w jak najkrótszym czasie po cenach umiarkowanych.

Nie można taniej!

Zegar Anker

(nie Cylinder)

TYLKO ZA kor. 3·25.

Wysyłam po otrzymaniu zamówienia **bez zadatku** elegancki, trwały, męski kieszonkowy zegarek, z czarnej stali angielskiej lub pozłacany, z dobrym chodem, nakręcany uszkiem raz na 36 godzin. Cena tylko kor. 3·25. Do każdego zegarka dodaje się gwarancyę na lat 3.

Adres: **Dom eksportowy Michała Horawitza,** w Krakowie, ul. Dietlowska l. 57.

Bogato ilustrowane cenniki z 2.000 rycin zegarów wszelkiego rodzaju, instrumentów muzycznych, przyrządów optycznych itp. wysyła się na żądanie gratis. 1170

Magazyn obuwia

Firmy

JUNGERWIRTH

znajduje się

tylko

przy ul. Grodzkiej l. 43
w Krakowie.

1068

Hotel Polski

w Krakowie ul. Floryańska 42
(obok Bramy Floryańskiej)

poleca **pokoje** dla przejezdnych ze światłem, usługą i opałem od 2 K. 40 h. i wyżej. 658

Płyty
Płyny
Przybory
Przyrządy
Papiery

Fotograficzne

krajowe i zagraniczne najsłynniejszych firm: „Fos“ (Warszawa), Kodak, Goerz, Lumière, Jougla etc. Po najtańszych cenach W największym wyborze. Cennik gratis.

Warszawski Skład

przyborów fotograficznych

Szewska L. 2.

1237

Najlepsze hygieniczne

TOWARY GUMOWE

do celów sanitarnych

polecają 1105

Reim i Spółka

Rynek 37, Kraków, Linia A—B.

Cenniki darmo. — Wysyłki dyskretne

Przygotowuję do państwowego egzaminu z rachunkowości państwowej i buchalteryi kupieckiej. Dla pań lekcye osobne, — dla ubogich bezpłatne.

STANISŁAW BURNATOWICZ

c. k. urzędnik rachunkowy
były dyrektor banku. 1173

Kraków, Wolska 38 parter.

Dla każdego

gospodarstwa domowego

jest

najpożyteczniejszym podarkiem

NA GWIAZDKĘ

SINGERA

maszyna do szycia.

Składy w których Singera maszyny do szycia nabywać można są obok widocznym znakiem zaopatrzone

ORYGINALNE SINGERA MASZYNY DO SZYCIA

SINGERA Ko. Tow. Akc.

Maszyn do szycia.

Kraków, ul. Szpitalna L. 40.

Naprzeciw teatru miejskiego.

Filie we wszystkich większych miastach.

UWAGA! Wszelkie maszyny do szycia sprzedawane w innych składach pod nazwą „Singera“ są wyrabiane na sposób jednego z naszych dawnych systemów. Nie dorównują one atoli ani pod względem konstrukcyi, ani też co do wszechstronności w zastosowaniu, ani też wreszcie co do trwałości naszemu najnowszemu systemowi maszyn do szycia. 1229

Dwóch ślusarzy rurowych

(Rohr- und Kupferschmiede)

znajdzie natychmiast stałe zajęcie we większej rafineryi nafty.

Oferty z podaniem żądanych warunków i wyszczególnieniem dotychczasowej praktyki nadsyłać **„Rafinerya nafty“** w Biurze dzienników i ogłoszeń, Kraków, Sławkowska 2. 1244

Franciszek Konečny

dawniej **Antoni Schultz**

Kraków, ul. Szewska 18.

poleca swe dobre i naturalne:

Wina oedenburgskie

białe po: 50, 65, 75 i 1 zł. butelka
czerwone po: 55, 65 i 1 zł. butelka

Na święta 1178

w litrach po: 65, 75 i 85 centów.

STORY 711

patyczkowe **żaluzye** deszczułkowe, **rolety** płócienne z samozwijaczem prawdziwie amerykańskim najlepszej jakości po bardzo przystępnych cenach, poleca **fabryka rolet i żaluzyj** pod firmą

Władysław PĘDZIWIATR

Kraków, Zwierzyniecka 8.

Zamówienia na prowincyę uskutecznia się odwrotnie.

Cenniki na żądanie gratis i franko.

Wina węgierskie.

czerwone i białe, pod gwarancyą prawdziwe, przyjemne i zdrowe, dostarcza w 34-litrowych beczułkach kolejowych, także próbne w beczułkach pocztowych po $4^1/_4$ litra jak następuje:

z r.	1906	34 l. zł. 12	$4^1/_4$ l. zł.	1·75
„	1902	„ „ 14	„ „	2·—
„	1897	„ „ 17	„ „	2·30
„	1893	„ „ 19	„ „	2·50
„	1887	„ „ 21	„ „	2·75
„	1879	wino lecznicze	$4^1/_4$ l.	4·90

Wszystko opłacone. **Miód** patoka, najlepszy, deserowy, biały lub żółty 5 kg. puszki zł. 3·50. **L. Altneu, Versecz 10 Ungarn.** 1141

Za pośrednictwem każdej księgarni sprowadzić mogą

starsi i młodsi panowie

wielokrotnie nagrodzone pismo w 46 wydaniu radcy medycyny

Dra MÜLLERA

o rozstroju systemu nerwowego i seksualnego.

Opłatna przesyłka w kopercie za K 1·20 w markach pocztowych.

803 **Curt Rober. Braunschweig.**

L. AKSMANN

Handel Delikatesów

Odznaczony kilkakrotnie najwyższymi nagrodami.

L. 31 **Kraków, Floryańska** L. 31

Na Święta! 1246

poleca: poleca:

Doborowe bakalie $^1/_2$ **kg. 1·10, — Daktyle — Figi — Rodzynki Malaga — Owoce kandyzowane — Śliwki rzymskie, francuskie, bośniackie po bardzo niskiej cenie.**

Jabłka tyrolskie $^1/_2$ kg. **32** halerzy. — Winogrona hiszpańskie $^1/_2$ kg. **70** hal. i **80** hal.

Drób dobrze tuczony: indyki — kapłony — pulardy — bażanty.

Sarnina na części i w całości. — Zające.

Przyjmuje kompletne dostawy na Wigilię podane z gustem i smakiem.

Wina węgierskie, austryackie, reńskie, francuskie, szampańskie. Kuracyjny WERMUT poleca handel jako reklamę 1 flasz. 2 K.

Poleca się jako specyalista w pracach bufetowych.

Urządzona według najnowszych wymagań

FABRYKA WYROBÓW MASARSKICH Józefa Bialika

w Krakowie, ul. Floryańska Nr. 51, Filia: Plac Maryacki Nr. 2.

poleca w zakres masarstwa wchodzące wyroby w jak najlepszym gatunku i o wybornym smaku.

Przesyłki odwrotną pocztą za pobraniem. 1256

Praktyczne podarki dla Pań

na Gwiazdkę i na Nowy Rok

poleca

Zygmunt ŚLIMAKOWSKI

Kraków, Rynek Linia A—B obok głównej trafiki.

Halki włóczkowe i hymalaya, figara włóczkowe, pończochy, szale sznelowe, chustki włóczkowe, kamasze, rękawiczki. Boa z piór strusich, torebki, perfumerye i mydła, koronki, wstążki, przybrania do sukien i kapelusze. Zlecenia z prowincyi odwrotnie.

Sklep w niedzielę i święta zamknięty. 1100

Pieczęcie kauczukowe i metalowe

do farby i laku,

Monogramy, herby, napisy,

oraz wszelkie inne grawury na wszystkich metalach i kamieniach wykonuje szybko i dokładnie

STANISŁAW NIEMCZYK

RYTOWNIK (graveur).

KRAKÓW, Sukiennice Nr. 10

(od strony pomnika A. Mickiewicza).

Na składzie posiada **pieczęcie ozdobne** do laku, **numeratory, drukarnie** kauczukowe, **guziki** liberyjne z herbami, **monogramy i herby** srebrne oraz wszelkie przybory do pieczęci, jakoto: pudełka, farby, poduszki i t. p. 1166

Zamówienia zamiejscowe odwrotną pocztą.

RYBY na Wigilię:

Karpie 2 kor.
Szczupaki żywe 3·20
Sandacze 2 kor.
Szczupaki 1·50 kor.
Ryby morskie od 80 h. za 1 klgr.

1252 poleca

Hala Rybna przy Małym Rynku.

Zakład pogrzebowy

odznaczony najwyższemi nagrodami w Wiedniu i Paryżu

JANA WOLNEGO

przy ul. św. Tomasza, tuż przy pl. Szczepańskim
Filia: ulica Kopernika l. 6. — Telefon Nr. 331.

Zakład podejmuje się urządzeń pogrzebowych oraz sprowadzania zwłok ze wszystkich krajów europejskich. 791

TOWAR

pierwszej jakości i z pierwszej ręki

LALKI, GRY TOWARZYSKIE, KONIE na biegunach i wszelkie ZABAWKI

poleca

Fabryczny skład lalek i zabawek dla dzieci

Kraków Pl. Maryacki 2

(za handlem Wgo Herliczki).

1161

NAKŁADEM
KSIĘGARNI KATOLICKIEJ
Dra Władysława Miłkowskiego
W KRAKOWIE
ulica św. Jana 6 (Hotel Saski)
Telefon Nr 708
wyszło świeżo z druku drugie wydanie słynnego dzieła O. Grou Tow. Jez. pod tytułem:

Przewodnik na drodze życia duchownego.

Przekład z oryginału francuskiego.
Cena egzempl. w oprawie z płótna angielskiego 3 K.
Za nadesłaniem przekazem pocztowym Koron 3·50 nastąpi wysyłka franko. 683a

---

Wspaniała nowość!

Prawie za bezcen bo tylko za K. 4·60 sprzedajemy śliczny, trwały, znakomicie idący, do prawdziwego złotego łudząco podobny, **wspaniale złocony** i nadzwyczaj pięknie grawirowany zegarek kieszonkowy Anker-Remontoir, 36 godzin idący na jednem nakręceniem, z bardzo **ozdobnym złoconym łańcuszkiem** i z 2-letnią gwarancyą. Każdy zegarek jest zaopatrzony oryginalną plombą. Cena tylko kor. 4·60, 3 szt. kor. 12·90. Taki sam niklowy z łańcuszkiem posrebrzanym kor. 3·75, 3 sztuki kor. 10·25. Wysyłka za zaliczką. Towar nie odpowiadający przyjmujemy w przeciągu 8 dni napowrót i pieniądze zwracamy franko.
Kapellner i Holzer, Kraków, Dietlowska 68/32.
Bogato illustr. cenniki z przeszło 2.000 wzorów, na żądanie darmo i opłatnie. 1226

NAJWIĘKSZY WYBÓR! DUŻO NOWOŚCI!

NA DRZEWKO!
Dekoracye kompletne do ubrania całego drzewka od 2 koron do 15 koron.
Dekoracye i ozdoby z „Lamety" (włos aniołów) szkła, papieru, waty i żelatyny.
Szklane perły, kule, trąbki, dzwonki i sople lodowe
Girlandy złote, srebrne i kolorowe.
Aniołki i lampiony na drzewko. — **Szopki. Stajenki.**
Pozłótkę złotą i srebrną, dyamentynę i śnieg błyszczący. — **Lichtarzyki** ozdobne i zwykłe.
Przyrządy do zaświecania i do gaszenia **Swieczki** woskowe i stearynowe, kolor., gładkie i karbowane.
Stoczki. — Nowość: **Świeczki elektryczne.**

JAKO PODAREK!
Mydła i perfumy w eleganckich kasetkach po rozmaitych cenach.
Perfumy, Wodę kolońską, Pudry i Mydła francuskie, angielskie i krajowe. Wszelkie inne przybory toaletowe. Nowość: **Mydła amerykańskie.**
Aparaty i Preparaty do upiększenia twarzy i rąk.
Szachy, Szachownice, Domina i różne gry towarzyskie.
Kompletne kasetki z przyborami do robót pilśniczkowych i snycerskich. 1108
NOWOŚĆ! „Bon Diable" najnowsza gra i zabawka. 1191

NA GWIAZDKĘ!
Kotwiczne skrzynki budowlane i zabawki do układania (łamigłówki) z fabryki F. A. Richtera i Sp.
Zabawki i Lalki gumowe dla dzieci.
Piłki gumowe salonowe. **Przyrządy** gimnastyczne pokojowe. **Tennisy** pokojowe „Ping-Pong".
Siłomierze „The Whitely".
Aparaty „Ideal" Family Gymn stics (Sandow).
Farby artystyczne, przyrządy i kompletne **Kasetki** do malowania olejnego, akwarelą, na terakocie, drzewie i do napryskiwania.
Przedmioty z drzewa i terakoty do malowania.
Aparaty z igłą platynową do wypalania na drzewie i odnośne wzorki. **Łyżwy śniegowe „Ski".**

polecają po cenach najtańszych **REIM i SPÓŁKA** w Krakowie, Rynek L. 37, Linia A-B.
CENNIKI DARMO I OPŁATNIE. DWA RAZY DZIENNIE WYSYŁKI POCZTOWE.

OZYASZ HERBST

w Krakowie ulica Mikołajska l. 6.
poleca swój 1064
SKŁAD MEBLI
wszelkiego gatunku. Ma także wielki wybór w użytych meblach i wypożycza takowe po umiarkowanych cenach, oraz kupuje i zamienia stare meble na nowe.

Zawiadamiam, że urządziłem salon czesania dla PT. Pań oddzielnie, również przyjmuję włosowe roboty. 1255

Zygmunt Lamensdorf

Fryzyer, Kraków Sławkowska 11.

PIERWSZORZĘDNY 1101

Zakład pogrzebowy

A. Szatrańskiego
ul. Mikołajska l. 16, (sklep).
Mieszkanie l. 11. Telefon 51.
Dla niezamożnych daleko idące ustępstwa.

Nasladownictwo wzbronione!

Prawdziwym jest tylko

Balsam Thierry'ego

z marką ochronną (Zakonnica) 12 małych flaszeczek lub 6 dużych kosztuje kor. 5·—

Thierry'ego Maść centifoliowa

na zastarzałe rany, zapalenia, poleca się jako jedyny środek i kosztują 2 słoiki kor. 3·60.
Te dwa środki domowe są najbardziej rozpowszechnione i znane w świecie od dawna.
Zamówienia adresuje się:
Aptekarz A. THIERRY, Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn.
Sprzedaż także we wszystkich aptekach. Egzemplarz z tysiącem podziękowań na żądanie darmo i opłatnie. 650

Reprezentacya Browaru Akcyjnego tenczyńskiego w Krakowie

urządza

gwiazdkową sprzedaż piwa

w dniach od 20 do 24 b. m.

i przeznacza osiągnięty dochód

na Tow. Szkoły ludowej i Oświaty ludowej.

Piwo tenczyńskie do nabycia we wszystkich lokalach i w własnych biurach
przy ulicy św. Tomasza l. 11 (hotel Saski)
„ „ Mostowej l. 12 (dom własny)
„ „ Karmelickiej l. 32 (Antoni Tylko) 1241
Nr. telefonu 560.
Zamówienia wykonuje się natychmiast. — Dostawa do domu bezpłatnie.

Największa w kraju firma

R. PAWŁOWSKI

w Krakowie, Rynek 18

poleca swe znakomite, przez hafciarnie i pracownie krawieckie wypróbowane i za najlepsze uznane maszyny do szycia i do haftu, którym żadne inne w przybliżeniu nawet dorównać nie mogą.
Cenniki rozsyła się darmo i opłatnie.

Uwaga! Na ogłoszenie firmy „J. Iwanicki" będącej własnością nie mechanika specyalisty, lecz nauczyciela ludowego, odpowiadam, że jej insynuacye mają swe źródło w grubej i nieuczciwej konkurencyi. Dopisku „dawniej J. Iwanicki" przy mojej firmie zaniechałem używać z kurtuazyi dla firmy śp. Iwanickiego za zapłatą odszkodowania, lecz nie z powodu jakichś przymusowych środków.

WIELKI KRACH! Z powodu zupełnej stagnacyi w Rosyi i Królestwie polskiem, wywóz całego nowego zapasu zegarków szwajcarskich skierowano na Austryę i nadesłano do jeneralnego zastępstwa i głównego magazynu fabryk genewskich pod firmą:

Aleksander Landau w Krakowie, Stradom 2.

dyplomowany zegarmistrz. 182
Olbrzymi transport słynnych zegarków we wszystkich gatunkach, oraz bogaty wybór bižuteryi, eleganckiego wyrobu ze złota 14-kar. do natychmiastowego wyprzedania. Sprzedaję zapas ten po cenach niesłychanie niskich, bo 50 prc. niżej cen fabrycznych. Zwraca się przeto uwagę P. T. Publiczności, by zechciała korzystać z tej rzadkiej sposobności taniego zakupna póki zapas starczy. — Cenniki polskie wysyła na żądanie darmo.

W nowo i gruntownie odrestaurowanej, z komfortem i w stylu japońskim urządzonej

KAWIARNI JAPOŃSKIEJ

(otwarta w sobotę 21 Grudnia)
codziennie od godz. 8 wieczór KONCERT MUZYKI SALONOWEJ.
Kawiarnia wydaje od godz 6 z rana kawę, herbatę, czekoladę i świeże ciastka.
O liczne odwiedziny Szan. PT. Publiczności uprasza
Zarząd.

Założona w roku 1867.

Fabryka wyrobów wełnianych w Kętach

FIRMY:

F. & E. Zajączek i Laukosz

POLECA
Sukna, Sieraczki, najmodniejsze Kamgarny i Korty
wyrobu własnego oraz oryginalne angielskie.
Składy: w Krakowie, Rynek gł. 44, A-B, we Lwowie, ul. Jagiellońska 3, dla sprzedaży hurtownej i drobiazgowej.
Koce, Derki, Filce dywanowe, Flanele watąpione, Watę do watowania i wszelkie Podszewki.

Nawet najwybredniejszych smakoszy potrafią zadowolić tutki cygaretowe

FRAM z watą „SALVESOL"

Bibułka zrobiona jest z najdelikatniejszych włókien liści morwowych, więc nic dziwnego, że pali się lekko i równo, a dym jest łagodny i chłodny. Własności te podwyższa jeszcze umieszczona w ustniku

„WATA SALVESOL"

Nadaje się do tytoni lekkich, mniej do średnio mocnych — wskutek swego nader delikatnego włókna roślinnego. Każdy palący tytoń, chcąc uniknąć zatrucia **nikotyną**, powinien palić tylko w cygarniczkach szklanych z watą „Salvesol".
Oryginalny pakiecik „Waty Salvesol" wystarcza na 200 do 400 papierosów lub cygar.
1000 sztuk tutek „Fram" 3 korony. 10 cygarniczek 1 kor. 20 hal. Pakiecik waty „Salvesol" 30 lub 60 hal.
Zakład przem. wyrobów papierowych „Noris"
Mr. W. Bełdowski, Kraków. 218

Hala Rybna

w Krakowie, na Małym Rynku poleca na post z najświeższego transportu i najtaniej:

Ryby morskie jako to: Łupacze drobne, wielkie i islandzkie, Kabliony, Łososie, Okunie, Śledzie zielone, do smarzenia. Flądерki, Ozorowce i szlachetne Szoldry (Heilbut) oraz Turboty, Sole itp.
Ryby rzeczne jako to: Karpie żywe i tuczone po kor. 2·— za klg. Szczupaki świeżo zamrażane klg. 1·60 kor. Sandacze drobne kor. 2·20, wielkie klg. 2·20, Łososie piękne różowe w całości kor. 3·50 dzielone 4·—.
Ryby wędzone jako to: Szproty, Pikilingi, Śledzie, Łososio-śledzie, Flądерki klg. kor. 2·40, Pstrągi morskie klg. kor. 2·— Merlans i Łososie morskie klgr. kor. 1·60, Pstrągi rzeczne sztuka 30 hal. **Łosoś rzeczny różowy do kanapek dkg. tylko 6 hal.**
Z ryb rosyjskich: Sygi klg. kor. 6.
Śledzie zwykłe beczkowe, pocztowe i różnorodne marynowane.
Sardynki i Marynaty w najliczniejszym wyborze.
Majonesy wyśmienite w słoikach po kor. 1·60 i 3·—.
Pasty angielskie postne jak: sardelowa, rakowa, homarowa, z Łososia i Ostra a la diable.
Kawior Białugi najprzedniejszy, drobno i gruboziarnisty a niesolony dkg. 28 hal. puszeczki po kor. 1·70, 3·—, 6·50, 12·—.
Kawior Jesiotrowy najprzedniejszy, gruboziarnisty i lekko solony dkg. 50 hal., puszeczki klg. kor. 2·—, 4·—, 8·—.
Ser litewski wyśmienity i pikantny za klg. 3·20. 1151

Śledzie bałtyckie (Ostsee) sztuka 16 hal., śledzie w galarecie sztuka 18 hal.
Smalec i słonina wieprzowa najlepsza 1 kg. à 1·68.

Nowa rewolucya

w dziedzinie zegarmistrzowstwa pozwala mi bez obawy

KATASTROFY

1183
sprzedawać zegarki prawdziwe genewskie poniżej cen fabrycznych z trzechletnią pisemną gwarancyą.

Niklowy S. Roskopf patent z łańcuszkiem niklowym	kor. 5·—
Budzik amerykański z dzwonkiem stalowym	„ 2·80
z tarczą świecącą w nocy	„ 3·60
Srebrny S. Roskopf patent o 3 silnych kopertach	„ 10·60
Zegar pendułowy (miniatur.) bijący całe i pół godziny z wieżowym dzwonem	„ 8·50

dostać można tylko u firmy:

Józef Feil, Kraków, Grodzka 60

Polskie cenniki bogato ilustrowane wysyła na żądanie darmo.

PRECZ Z KA-KA-TĄ!

LEUKODERMA

lepszą jest od pruskiej „KALODERMY"
gładzi ręce natychmiast, nie tłuści, nie piecze, schnie w tej chwili.
Skład i wyrób
J. Wiśniewski & K. Jędrzejowski
Droguerya
Kraków, Stradom 7.
Do nabycia wszędzie. 1283

Wartościowe
Podarki na
GWIAZDKĘ
jak zegarki, pierścionki, kolczyki, broszki i inne wyroby złote i srebrne poleca najtaniej
Emil GOLDWASSER
w Krakowie.
Cenniki na żądanie wysyła darmo.
Bogaty wybór biżuteryi
Bajecznie tanio
Na składzie łyżki, łyżeczki, cukiernice i inne wyroby z chińskiego srebra. 1185
ul. Grodzka 58.

Fabryka wyrobów cukierniczych

w Krakowie, ul. Poselska L. 15.
pod osobistym kierunkiem 1236

ROMUALDA PIECZARKI

przyjmuje wszelkie obstalunki
w zakres cukiernictwa wchodzące.

Na święta kupujcie w firmie Dr. Nieć i Ska, Kraków, Rynek główny 25 (vis à vis odwachu)

WINA

tylko naturalne białe i czerwone, Koniak, Rum, Śliwowicę i Herbatę
po cenach najniższych.
Na podarki gwiazdkowe polecamy gotowe kosze z winami po zł. 5·—, 7·50, 10·— i 12·50, żalwe do transportowania
Zamówienia z prowincyi uskutecznia się natychmiast.
1206
* * *
Cenniki darmo i opłatnie.

Wydawca: Lucyna Szczepańska. Redaktor odpowiedzialny: Ludwik Szczepański. Druk W. Korneckiego i K. Wojnara w Krakowie